אין נעץ פון ווייפער שקלאפעריי

א דאמאן פון דעם אידישען ארבייטער לעבען אין אמעריקא

פון ארבערט עדוואַרדס (אידיש פון יוסף קלינגער)

(12-טע פארזעצונג)

„טשארלי", האט רייטשעל אויסגערופען, „אבער ער האט ניט געענטפערט. — זי איז צוגאנגען צום בעט נאנץ פארזיכטיג, דערלאנגט איהם א ציה בייס פון אבשפרינגענדיג צוריק פון בעט, און באלד האט זיך דערהערט א ברומען.

„טשארלי", האט רייטשעל נאכאמאל אויסגערופען.

טשארלי האט זיך אויפגעזעצט און מיט קלגות און שמוציגע ווערטער א זאג געטהאן:

„וויפיעל מאהל האב איך דיר געזאגט נאכמאל מיך צורוהיג לאזען ווען איך שלאף? איך וועל דיר צוהרעכען דיין שמוציג פנים."

„דזשייק איז אין פאדערשטען צימער", האט רייטשעל. איהם איבערגעשלאגען אין מיטען, „ער וויל דיך זעהען."

„דזשייק?" האט טשארלי א פרעג געטהאן, ארונטערלאזענדיג די האנט וואס ער האט געהאט אויפגעהויבען צו דערלאנגען איהר אין פנים ארויף.

„וואס צום טייפעל דארף ער מיך האבען?"

„זוי אזוי זאל איך וויסען?" האט רייטשעל מיט א ציטערענדיג קול געענטפערט.

„דו ווייסט קיינמאהל גאר ניט", האט ווייטער אויסגעבראָכען רייבענדיג די אויגען, און אין די זאקען. איז ער אריינגעלאפען אין פאדערשטען צימער.

„העלא טשארלי" האט דזשייק געזאגט, איך דארף דיר עטוואס זאגען. „דיין סחורה" — טייטלענדיג אויף רייטשעלען — האט מיך היינט צוגעפיהרט צו א ביהנשטאק מיט האנג, וועלכע הייסט יעטא ראיעספקי. אזא שעהנ הייס אז איך האב מיין אויג ניט געהענט ארונטערגעהמען פון איהר.

פרעשטעהסט? זי איז רייטשעלס א קוזינע, און איך פערלאנג בלויז פון דיר, צו טהאן מיר די טובה און ערקלערען רייטשעל, זאל זוך גאר ניט מעהר דערוגענען אריינגעמישען, וואס וועגען זי וועט רעדען מיט איהר מויל אלץ בעדעם דאס אידר. זעה אין גוב איהר נעמען צו „פערשטעהן" כדי זי זאל ניט פערגעסען, פערשטעהסט?"

און טשארלי — וועמען זיינע חברים האבען בעטיטעלט מיט'ן נאמען „שפייער" פאר זיין געשיקטקייט צו געברויכען זיין דעוואלווער — האט פערשטאנען, אין רייטשעל האט אויף ניט פערגעסען — זי איז פערקראכען אין א ווינקעל און צו געזאגט צו האלטען דאס מויל, אין ניט צו קהען מיט יעטאן. — „אי, ווען זיי וואל טען זי כאטש ניט געשלאגען", האט רייטשעל געטראכט. רייטשעל האט געוואוסט דאס איהרע צוויי „בעקאנטע" האלטען דאס פאר זייער פונדעמענטאלען גרייבען דאס צו געבען א פאאר קלעפ א פרוי איז קיין מאהל ניט קיין אויסגעווארפענע טרהא. . . . . און פון יענער צייט האט רייטשעל אנגעפאנגען אבצוטויטען איהרע נערוועז מיט שכרות, זי האט טורא געהאט צו טראכטען וועגען דעם ווי אזוי זי האט פעראטהען יעטא'ן אין דאס שכורען האט איהר געהאלפען עס פעהלעסען.

עס זיינען געווען זעהר וועניג זאכען פון וועלכע דושעק, אדער הערי קליין — עס איז קיין חלוק ניט וועלכען נאמען איהם צו רופען, ווארום ביי דער פאליציי האט ער געהאט ארום הונדערט נעמען — האט געהאט אזא הנאה ווי ווען ער האט געזעהען דאס מען האט פאר איהם מורא. די אונטערטהעניגקייט פון טשארלע'ן, וועלכער האט אויסגעפאלגט זיין בעפעהל די ווילדע שרעק און דאס ליידענשאפט ליכע בעטען פון רייטשלען האבען איהם הנאה געטהאן אויף'ן העכסטען אופן אזוי אז דער אויסוואורף האט זיך אזש בעעקט די ליפען, און איז ארונטער אין גאס.

ער איז געווען דער אנערקענטער פיהרער פון דער „איסט סייד באנדע" וועלכע איז בעשטאנען פון א פערשיערענארטיגען געמיש פון מערדער, קעשענע גנבים און ווייסע שקלאפען הענדלער, און אויך די אונטערשטופער פון פאליטישען. באטש יעדער האט זיך געהאט זיין בעשטימטע גראפעסיע צו וועלכער ער איז פון דער „גאטור" געווען בעשטימט, פלעגט זיך אבער אמאהל און א נויטה אויף מאנען אז מען האט געדארפט ארויסקעלפען א „חבר" און צוליינען א האנד צו אן ארבייט אפילו אין וועלכער מען איז ניט געווען קיין ספעציאליסט. אזוי אז עס איז געווען שווער צו אונטערשיידען מיט אנען בעשטימטקייט ווער עס בעלאנגט אויסשליסליך צו אירגענד וועלכער פראפעסיע.

פאר דער וועלט האט די באנדע געטראגען א פאליטישען נאמען פון א דעמאקראטישען קלוב, און הערי קליין איז געווען דער פרעזידענט, מיט דער הילף פון „פערצעהנטע סטריט מנדבים" האט דער קלוב אויסגעהאלטען א קלוב צימער אין ברום סטריט און יעדעם יאהר פלעגען זיי פעראנשטאלטען א באל און א „פיק ניק". ווען אין דעם דאזיגען קלוב וואלט אמאהל געווען אריינגעפאלען די נעהיים-פאליציי וואלטען זיי געווען גע האנגט אויסרעבענען אלעמענס הוס. אבער די פאליטישע בעליר-בתים ווען זיי זיינען אמאהל אריינגעקומען אין קלוב האבען זיי ניט געראכט מיט זיך קיין נעהיים-פאליציי, און פאר זיי זיינען דארטען יונגע איבערגעגעבענע דעמאקראטען.

דאס פלאץ וואו די באנדע האט זיך אויפגעהאלטען איז געווען אין א האטעל אויף דער צווייטער עוועניו. דארט איז געווען זעהר א „בעציבערענדער זאל פאר דאמען" און נעבען דעם האטעל איז געווען אן אונגארישער רעסטאראנט וואו די באנדע פלעגט פערברענגען די פרייע מינוטען ווען מען איז געווען „אויסער אר בייט".

דארט איז אויף געווען דער נרענעץ צווישען הערי קליינס נאכפאלגער מיט אנאנדערער באנדע. דער אלט'ער מיטעלפונקט פון דער נרענעץ איז געווען דאס פאליציי מאניסטראט מיט וועמענס „קעפטיין" זיי האבען געהאט א שלום-אבמאך.

די הויפט קוואַרטיר פון די „פראפעסיאנאלען" האט זיך געפונען אין אן אונשולדיגען בארבער שטוב אין קריסטעי סטריט. דארט אין דעם הינטערשטען צימער איז געווען א ביליארד צימער, די לאמפען זיינען דארטען געווען אזוי געמאכט דאס די טישען זיינען אויסגעקומען אזוי זעהר העל בעלויכטען וועהרענד דאס גאנצע צימער איז געווען פאלשטענדיג פינסטער, און אויב עמיצער איז אהין אריינגעגאנגען האט ער ניט געקענט זעהען וויפיעל רעוואלווערען עס זענען בע ווען אויף איהם אנגעשטעלט צום אויסשיעסען. פון דעם וואיס צימער האט זיך געעפנט א גנבה'שע טיהר וועלכע האט געפיהרט אין הויף אריין, און פון דארטען האט זיך געעפענט נאך אזא מין ניט-רערקענבארע טיהר, דורך וועלכער מען איז צלייך אריינגעגאנגען אין פנחס קאר'ס „פאון שאפ" און א סך פון דער נעגנב'ענער ציערונג פלעגט דארפען דורך געהן די צוויי טהירען איידער עס איז דארטען געבליבען בשלום.

(פארזעצונג קומט)

האמילטאן כ. ווילס

(שומער פון סטענדארד סטאק עקסטשיינזש)

ספעציאליסט אין

קאנאלט און סטאקס

פארקויפיין

פרוואט טעלעגראף קיין נייוארק "קוריר" טעפעם, מיין 3172 ראשל בענק בילדינג, 1,504

פערקויפיין גאלד קעמפ

די לעצטע אינפארמאציעס פענס איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקריבען פאר דעם פערקויפ פון הערי הערעלד.

פיטמה פערליופיין, אנטעריא.

אריין פאר קענערע $1.50. פערא־זינטע שטאמען $2.50 א יאהר.

אין דעם פועלי ציון פאלעסטינא קאמיטעט

זונטאג דעם 7טען אקטאבער הושענא רבה וועט זיין די ישהרליכע זאסלונג פאר'ן פאלעסטינא ארבייטער פאנד: איבערן נאכען, וואו נאר געפונען זיך אידישע ארבייטער ווערען געמאכט גרויסע פארבערייטונגען פאר דער זאמלונג.

די זאמלונג (טעג טאג) איז די לעצטע פון דעם יאהר און פון דעם ערפאלג פון דעם זאמלונג און פיעל אבהענגיג די ווייטערע טעהטיגקייט פון די אידישע ארבייטער אין ארץ ישראל.

דער פאל. ארב. פאנד איז ניט קיין צדקה פאנד. זיין צוועק איז ניט צו העלפען סתם. זיין אויפגאבע איז דורך אר בייט צו העלפען די ארבייטער.

געפינגע זיך ערגיץ ארבייטער אהן ארבייט, געפינט זיך וואו אן'ארבייט ביי געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס אדער פריוואטע פערזאנען, ווי צ. ב. בעארבייטען א געוויסען בארען אדער אויפבויען געוויסע הייזער אדער אנדערע קאלאניזאטארישע אונטערנעהמונגען ניט דער פ. א. פ. די ארבייטסלאזע די מעגליכקייט דיר אונטערנעהמונג דורכצופיהרען און מיט דעם העלפט ער אין צוויין: ערשטענס וואס ער ניט ארבייט צו אידישע ארבייטער, וואס פאר ארץ ישראל איז עס איינע פון די ווינ: מיינסטע זאכען, צווייטענס העלפט ער אויף א ווירדיגען אופן די אר בייטער איבערטראגען די שרעקליכע צייטען און ניט מוט פארטצוזעצען די ווייטערדיגע ארבייט. ניט נאר עקאנאמיש העלפט דער פ. א. פ., ער שאפט אויך ביבליאטעקען. ער בויט ארבייטער היימען און איז בכלל דער פאנד פאר דער ארבייט אין ארץ ישראל.

דער פאנד איז ביז היינט צו טאג געבליבען אונף זיין הויך, ער האט זיך קיינמאל ניט אראבגעלאזט צו דער שטופע פון סתם הילף און זיין ארבייט וועט אויך ווייטער אזוי אנגעהן.

דעם פאנד דארפען און זאלען אלע ארבייטער אונטערשטיצען, ווייל ער איז דער פאנד פון די ארבייטער אין ארץ ישראל!

טראץ דער גרויסער שווערינקייט פון פרינגען ברויט פון א'י" וועגען דער ארטיגער אידישער ארבייטער לאגע, אין עס אינו אבער דאך געלונגען צו קריגען איין גנוע ברויט פונ'ם פארטרעטער פון די אר גאניזירטע ארבייטער און אט וואס ער שרייבט: יפו, יאנואר 12, 1917. איר בין אצט אין יפו, איך האב געצטעגען אונ טערנומען צוויי זאכען. ערשטענס, די גרינדונג פון א גרעסערער נעגעאסענשאפט (קבוצה-ארבייטער ארטעל) פון גרינס טרי בינדע ארבייטער, אלע הוצאות, ווי ערד פאכט ווערק צייג בעוואסערונגס קאסטען און ארבייטס לוין און אלע אנדערע פאר בעווייטונגס אויסגאבען מוזען געצאהלט ווערען פון דער לשכת עבודה (ארבייטס סעקרעטעריאט)

דאס צווייט, איז די גרינדונג פון א קלענערע קאאפעראטיווע גרופע, וואו אלע אויסגערבעטע הוצאות מוזען ווי פון אונז געדעקט ווערען, איך לייד זעהר אין אויסגערבעטע הוצאות מוזען ווי דער פון אונז געדעקט זיין. איך לייד זעהר זעהר אין געלד מאנגעל, איך האב שוין איבער 10,000 פר. תובות, באדריגע הילף מוז קומען אויב ניט וועט די נאכצע אר בייט פאראליזירט ווערען.

יפו, יאנואר 15, איך פארנעהם זיך אויצט מיט דער פראגע פון שטארטישע גע נאסענשאפטען (קאאפעראטיווען) עס איז אבער דא גאר ניט כנמצא קיין ליטעראטור איבער די ענטשטעהונג, ענטוויקלונג פון פערשידענארטיגע שטאדטישע אינדוסטר יעלע גענאסענשאפטען פון מערבי-אייראפא — איך בין מיט די אויסגאבען זעהר אויסהרעהן פון מיין איצטיגער לאגע — איך מוז אויך ווייטער געבען ארבייטס קרע דיטען, און פאר די קינען און ארבייטער קאאפעראציעס — נעלד און פארוים אויף די גרינסטע פראדוקטען.

פאר א יאהרען האב איך זיך געטייליגט אין דער גרינדונג פון א קליינער אר בייטס בענאסענשאפט אויף גליל העליון און מיט בעקומענדיג ערפאלג, אצט שטעליר איך די פראגע וועגען דערי גרינדונג פון א צווייטער קאאפעראציע פון דעמזעל בען מיין איניציעטיוו דאס מיר פערקויפען צו מעסיגע פרייזען אויב זיי נעהמען די דעלווערי פון די קארס. וואנונס מיר קויפען פון דיי גערטענער אויף א גליגעם רוף. באד קולע איינצעלהייטען זיך ווענדען צו

פראווינשיעל העי און גרייז קאמפאניע

טעלעפאן דרישעראר 4215

די פראווינשיעל העי און גרייז קאמפאניע

653 קורין סטריט איסט

אשר ווייגשטיין

צו פערקויפען א קאר מיט עפעל

פון פאלגענדע סארטען: גרייזענעשטיינס, בלעכהיעמס, קינגס א. אז. וו. ברעקט פון אכאפאלס, ווען ווערען זיך געפונען פון די טרעקס ראנ־שטאנ דעם 4טען אקטאבער. די יעניגע וועלכע האנדלען מיט ריינע פארטען וועלען אויסגעשיקט דאס מיר פערקויפען צו מעסיגע פרייזען אויב זיי נעהמען די דעלווערי פון די קארס. וואנונס מיר קויפען פון דיי גערטענער אויף א גליגעם רוף. באד קולע איינצעלהייטען זיך ווענדען צו

פראווינשיעל העי און גרייז קאמפאניע

טעלעפאן דרישעראר 4215

ביים עקזאמינירען ווערט די מעדיצינישע באארד קלאסיפיצירט ווערען אפשיקאנט לוים דעם ווי ער איז פאסיג. די קאטעגאריע „A" הייסט באשטעהען פון אזעלכע וועלכע זיינען האסיג צו דער קאמפעדער אינגער זעק־דיענסט: די קאטעגאריע „B" ווערט באשטעהען פון אזעלכע וועלכע זיינען פאסיג פאר דער אבערזעק־דיענסט אין די מעדיצינישע קארפסען. פארעסטרי באטאליאנען א. אז. וו. די קאטעגאריע „C" וועלען אזעלכע זיין וואס זיינען פאסיג פאר ארבייט בלויז אין קינעדע.

בלויז די יעניגע וועמען די מעדיצינישע באארדס וועלען אריינגעבען אין דער „A" קאטעגאריע וועלען זיין אינגעשלאסען צווישען די יעניגע וועלכע וועלען דארפען זיך אנשליסען אין דער ארמיי בלויז ביים ערשטען רוף. אין די יעניגע מעגער וואס וועלען געשטעלט ווערען אין אלע אנדערע קאטעגאריעס וועלען בלייבען אין דער היים. ביז יענער צייט ווען מען וועט אריסרופען די פאלדאטען פון יענע קאטעגאריעס. די יעניגע וואס ווערען צוגעשריבען צו דער „A" קאטעגאריע מעגען פערלאנגען אויסגעשלאסען צו ווערען אויף ארגענט וועל־בע אנדערע גרינדעס.

מענער צווישען 20 און 34, ביידע נאהרען אריינגערעכענט, וועלכע זיינען געווען אנגעהייראט ארער אלמנ'ס אהן קינדער ביז דעם 6טען יולי 1917, ווערען זעהר ערענסט נעראמען צו נעהן לייך זיך מעלדען צו א מעדיצינישער באארד, דאס איז דער שנעלסטער ווג אויסצוגעפינען זייער חוב לויט'ן געזעץ.

עלטערען און אדבייטס נעבער ווערען אויך געבעטען צו זעהען דאס אזעלכע אין וועמען זיי זיינען פעצישעל פער־אינטערעסירט, דאס זיי זאלען בעזוכען א מעדיצינישע באארד און זיך לאזען עקזאמינירען. די טעטשארען פון עק־זאמינירען זיך זיינען איינזאר אין פערשאפען נאר ניט היין אונבעקוועמליכקייטען.

א י צ ט איז די צייט פאר ארבייטסגעבער איפצונעמען די פאטען וועלכע זיינען פון זעהר א גרויסער ווערטה פאר זיי צו ווייסען אירער זיך מאנען זיי ערע אונטערנעהמונגען. די מעדיצינישע באארדס וועלען בעשטימען זיי פיזיעל פון דער אבייטער וועלען איבערגלייבען אין דער היים אויפשיב פיזישע אודזאכען, און וויפיעל עס וועלען אויסגעפעלבען ווערען צום דיענסט. מיידען די פאסיג וועלען אריינגעגען פערלאנגען אויסגעשלאסען צו ווערען, און וועלען קריגען בעווילינגט זייער פערלאנגען.

מעדיצינישע באארדס אין דיזען דיסטריק בעפינען זיין אין

טאראנטא, האמילטאן, אוטען קאנאד, סט. קאטהרינס, בערי, קינגס מיל, פעטערבאראו, סארבערי, בעלוויל, לאנדאן, פארט הארע, און פרעזטאן.

107

באארד רום סירווים

די פריי-באארד אין אונזער באארד רום ווייזט איצט גלייך

די פריי'ען פונ'ם ניו יארק סטאק עקסטשיינזש

די ניו יארקער קורב עקסטשיינזש

די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינזש

מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באקוועמליכקייטען. פרייוועט ווייערס פערבינדען אלע אפיסעס אין טאראנטא — ניו יארק — פילאדעלפיא, האמילטאן און לאנדאן

KEMERER, MATTHES & CO.

108 BAY STREET - - - - TORONTO